

Paradigma inspecțiilor fiscale în domeniul prețurilor de transfer este în plină schimbare. Ce urmează și ce trebuie să știe marile companii cu operațiuni în România?

Valul de modificări legislative care lovește peisajul fiscal la nivel mondial redefinește modul în care sunt percepute și gestionate prețurile de transfer, mai ales în contextul unor preocupări majore legate de posibilitatea apariției, din ce în ce mai frecvent, a situațiilor de dubla impunere în cadrul grupurilor de companii. Transformările la care asistăm modelează strategiile, schimbând fundamental modul în care acestea integrează nevoia de certitudine în privința prețurilor de transfer cu nevoile operaționale concrete ale companiilor.

Companiile se așteaptă la o creștere a inspecțiilor fiscale

Apariția tehnologiilor emergente și cantitatea uriașă de date care trebuie prelucrate la nivel de companie sunt cel puțin două aspecte cu impact semnificativ asupra controverselor fiscale. Conform sondajului 2023 EY Tax Risk and Controversy Survey, companiile anticipează o creștere cu 79% a numărului și intensității controalelor fiscale în următorii doi ani. Prețurile de transfer (engl. transfer prices - TP) sunt identificate ca fiind principalul domeniu de risc fiscal, dacă ținem cont de faptul că 53% dintre respondenți se așteaptă ca autoritățile fiscale să se concentreze mai mult asupra problemelor fiscale transfrontaliere în anii următori.

Deși prețurile de transfer au fost întotdeauna un punct critic pentru controverse fiscale, natura controalelor în acest domeniu se va schimba, pornind de la premisele de mai sus. Autoritățile fiscale au deja un acces din ce în ce mai extins, din mai multe surse, la informațiile contribuabililor, ceea ce va permite colectarea, prelucrarea și compararea acelor date, inclusiv cu ajutorul GenAI și a tehnologiilor conexe. Astfel, în actul de control se vor solicita informații mai detaliate despre pozițiile fiscale luate anterior de companii. Este evident, capacitățile autorităților fiscale de schimb și de prelucrare a informațiilor vor continua să crească, probabil uneori chiar într-un ritm mai accelerat decât cele ale companiilor. Trebuie amintite aici și acordurile de schimb de informații fiscale, în baza cărora autoritățile fiscale ale lumii deja schimbă date fiscale într-un ritm fără precedent. Devine imperativ ca și companiile să facă același lucru în cadrul organizațiilor lor și să nu-și lase datele izolate local.

Controlul în domeniul TP în alte țări și în România

În Marea Britanie, HM Revenue and Customs (HMRC) are o abordare proactivă a prețurilor de transfer, încurajând companiile să apeleze la Acordurile de Preț în Avans (APA). În Australia, autoritatea fiscală națională, Australian Taxation Office (ATO), recomandă companiilor să apeleze la APA pentru a asigura conformitatea cu regulile de prețuri de transfer. În SUA, Internal Revenue Service (IRS) solicită documentația prețurilor de transfer numai în cazul unui audit și companiile care nu pot furniza documentația adecvată riscă sancțiuni severe. Conform

legislației din Canada, toate companiile trebuie să completeze un formular special în care să raporteze toate tranzacțiile cu entitățile afiliate. Toate aceste abordări au ca scop final asigurarea conformității cu normele fiscale aplicabile prețurilor de transfer.

Conform Codului Fiscal român, companiile care desfășoară tranzacții cu entități afiliate au obligația să stabilească prețurile de transfer la nivelul valorii pieței, și anume prețul pe care îl stabilește piața liberă între persoane independente. Dacă este cazul, la persoanele care derulează tranzacții cu părți afiliate, autoritățile fiscale pot face ajustări de prețuri de transfer pe baza propriilor estimări ale nivelului valorii de piață. Dar este de așteptat ca și în România modul în care se vor desfășura aceste controale să se transforme radical, pe fondul schimburilor de informații și a creșterii puterii de procesare a datelor pe care Fiscul le va avea.

Acesta va pune acum întrebări foarte detaliate și precise despre ceea ce companiile au înregistrat în anii anteriori inspecției fiscale. De aceea, este important să se definească narațiunea externă și internă și să se bazeze pe date standardizate pentru a alinia pozițiile fiscale ale companiei cu obiectivele de afaceri mai largi. Datele standardizate vor ajuta, de asemenea, la pregătirea companiei pentru reducerea controverselor în domeniul prețurilor de transfer, pentru a îndeplini așteptările de creștere a eficienței activității pe care le aduc soluțiile AI, dar și analize de prețuri de transfer care oferă perspective mai bune pentru companie.

Mai au rost Acordurile de Preț în Avans?

APA (Advance Pricing Agreement) se referă la un acord în avans între o autoritate fiscală și o companie care urmează să desfășoare tranzacții transfrontaliere cu entitățile afiliate din cadrul grupului sau privind modalitatea de stabilire a prețurilor de transfer pentru tranzacțiile respective. Astfel, un APA stabilește metodele care vor fi folosite pentru a determina prețurile de transfer între entitățile afiliate pentru o anumită perioadă în viitor, stabilită prin acord, de regula de 5 ani în România. Încheierea unui APA reprezintă un pas care contribuie semnificativ la eliminarea incertitudinilor referitoare la prețurile de transfer (cel puțin pe o perioadă determinată) și, de asemenea, elimină riscul de ajustare a prețurilor de transfer pe această perioadă, atât timp cât termenii APA sunt respectați de contribuabili.

Prin urmare, încheierea unui APA ajută la minimizarea disputelor privind prețurile de transfer prin asigurarea predictibilității fiscale pentru companii și prin simplificarea respectării obligațiilor legate de prețuri de transfer în cazul tranzacțiilor internaționale. La rândul lor, autoritățile fiscale se pot asigura că firmele respectă normele privind prețurile de transfer și că profitul impozabil este corect reflectat în jurisdicția respectivă.

Pentru a asigura predictibilitatea afacerilor, companiile vor fi nevoite să se asigure prin diferite proceduri asupra conformității fiscale urmând o tendință de marire a gradului de certitudine. Faptul că numărul de APA încheiate s-a dublat în ultimii doi ani arată și importanța acestora într-un business așezat, care urmărește consolidarea și stabilitatea pe termen lung. Avem acum impozitul minim pe cifra de afaceri, ce mai facem cu acordurile privind prețurile în avans? În aceste condiții, se naște întrebarea dacă mai sunt oportune încheierea de APA cu ANAF? Dacă ținem cont că acestea pot fi încheiate pe cinci ani, este foarte posibil că însemnătatea APA să crească în condițiile dispariției impozitului minim pe cifra de afaceri.

Pe acest fond al dinamicii economiei, informațiilor și evoluției tehnologiei, controalele în domeniul prețurilor de transfer efectuate în doi sau trei ani de acum încolo vor fi probabil foarte diferite de modul în care sunt administrate acum de către autoritățile fiscale. Prin urmare, marile companii care derulează operațiuni pe piața din România ar trebui să-și reconsidere, strategic și structural, afacerile, pornind de la ideea că vor trebui regândite acțiunile curente, în termenii acestor noi moduri în care vor fi examinate în viitor de către autoritățile fiscale.